

## การพัฒนาเสื้อผ้าสำหรับผู้ป่วยหลังคลอดบุตร<sup>1</sup>

received 14 JAN 2021 revised 26 APR 2021 accepted 29 APR 2021

จิรัชญา วันจันทร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาศิลปะการออกแบบพัสดุราภรณ์

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

### บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเสื้อผ้าของผู้ป่วยในแผนกสูตินรีเวช โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ ตามความต้องการของผู้ป่วยหลังคลอดบุตร และความพึงพอใจของผู้ป่วยหลังคลอดบุตรด้านความสะดวกสบายในการสวมใส่และการให้นมบุตร วิธีดำเนินการวิจัยใช้การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพร่วมกัน ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นกลุ่มผู้ป่วยหลังคลอดบุตรแบบปกติในแผนกสูตินรีเวช โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ จำนวน 82 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามปัญหารูปแบบเสื้อผ้าผู้ป่วยในโรงพยาบาลของผู้ป่วยหลังคลอดบุตร และแบบความพึงพอใจของรูปแบบเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตรของการอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ การประเมินผลและวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลองสวมใส่เสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตร ผลจากการวิจัยพบว่า ผู้ป่วยหลังคลอดบุตร ที่มีความพึงพอใจต่อเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตรรูปแบบ B ( $\bar{x} = 4.25$ ) เสื้อคลุมตัวยาวป้ายทับด้านหน้ามีเชือกผูกที่เอว มีความสะดวกในการสวมใส่และการให้นมบุตรมากที่สุด รองลงมา คือ รูปแบบ C ( $\bar{x} = 3.97$ ) เสื้อชุดคลุมยาวคอกลมเปิดที่บริเวณบ่ามีเชือกสำหรับผูก และรูปแบบ A ( $\bar{x} = 3.90$ ) เสื้อป้ายทับด้านหน้า คู่กับกระโปรงแบบป้ายผูกที่เอว ตามลำดับ เสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตรทั้ง 3 รูปแบบ มีตำแหน่งการเปิด-ปิดสำหรับให้นมบุตร ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย คือ แผนกสูตินรีเวช โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ ได้เสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตรรูปแบบใหม่ ที่อำนวยความสะดวกในการสวมใส่และการให้นมบุตร

**คำสำคัญ:** เสื้อผ้าสำหรับให้นม, ผู้ป่วยหลังคลอดที่ให้นมบุตร, ชุดผู้ป่วยในโรงพยาบาล

<sup>1</sup> บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายงานวิจัย เรื่อง “การพัฒนาเสื้อผ้าสำหรับผู้ป่วยหลังคลอดบุตร” โดยได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประจำปี 2017 ดำเนินการวิจัยแล้วเสร็จปี 2020

# The Development of Clothes for Maternal Patients <sup>1</sup>

Jiratchaya Wanchan

Assistant Professor of Department Textile of Fashion Design,  
Faculty of Fine and Applied Arts, Thammasat University

## Abstract

The objective of this research is to develop Delivery Gowns in Thammasat University Hospital that meet patients' desire and create patients' satisfaction especially in terms of comfort and easiness for breastfeeding. This research work uses Mixed Research Methodology, including both the quantitative research and the qualitative research methodologies. The group of 82 maternal patients are selected from Obstetrics and Gynecology Department of Thammasat University Hospital with purposive sampling technique. The data collection tools for this research are a questionnaire on problem concerning the gowns that patients encounter, and a questionnaire on satisfaction with the designed gowns in several aspects. Data from the samples who have tried on the designed gown are collected and analyzed. The findings from the research have shown that design B ( $\bar{x} = 4.25$ ) is the most satisfying of all because it is a kimono robe with string at the waistline that is easy to wear and comfortable for breastfeeding. The following designs are design C ( $\bar{x} = 3.97$ ) which is a long tonic with round neck, opening from the shoulder and string, and design A which is like a nurse gown with separate two pieces, consisting of a kimono top and a wrap around skirt ( $\bar{x} = 3.90$ ). All the three designs have the breastfeeding function which can be opened wide to easily breastfeed. The benefit from this research is the new design maternity gown to be used in Obstetrics and Gynecology Department of Thammasat University Hospital.

**Keywords:** Delivery Gowns, Breastfeeding Maternal Patient, Hospital Patient Gown

<sup>1</sup> This article is a part doctoral thesis entitled "The Development of Clothes for Maternal Patients" which receives thesis funding support from Thammasat University for budget year 2017 and finished 2020.

## ที่มาและความสำคัญของการวิจัย

ในปัจจุบันสตรีหลังคลอดบุตร ไม่ใช่ผู้ป่วยที่ต้องได้รับการรักษาเหมือนผู้ป่วยทั่วไปของโรงพยาบาล สตรีหลังคลอดบุตรเหมือนกับคนปกติที่เพิ่งผ่านการคลอดบุตรเท่านั้น การคลอดบุตรเป็นภารกิจครั้งสำคัญของผู้หญิง เป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงมากมายภายในร่างกายและจิตใจที่รอการฟื้นตัวกลับมาสู่สภาพปกติ บทบาทสำคัญของการเป็นมารดาในการเลี้ยงดูบุตร คือ การเลี้ยงดูทารกด้วยนมมารดาเป็นปัจจัยสำคัญ ต่อการส่งเสริมสุขภาพร่างกายและสุขภาพใจให้สมบูรณ์แข็งแรง ส่งผลให้สมองของทารกเจริญเติบโตและมีพัฒนาการอย่างเต็มศักยภาพ

นมมารดา เป็นอาหารที่ดีที่สุดสำหรับทารก น้ำนมมารดาสะอาด มีอุณหภูมิเหมาะสม ประกอบด้วยสารอาหารต่อการเจริญเติบโตของทารก ย่อยง่าย ดูดซึมได้ดี มีความสำคัญในการเจริญเติบโตและพัฒนาการของทารก ในระยะแรกเกิดจนถึงขวบปีแรกเป็นระยะที่สมองมีการเจริญเติบโต เซลล์สมองจะแตกแขนงและเชื่อมต่อกันอย่างรวดเร็ว ดังนั้น ทารกที่กินนมมารดาจะช่วยให้มีระดับสติปัญญาดีกว่าทารกที่กินนมผสมมีประโยชน์ในกระบวนการป้องกันการติดเชื้อในระบบทางเดินอาหาร ช่วยย่อยสลายเชื้อแบคทีเรียและไวรัส ในระบบทางเดินอาหาร ทำให้ลดอัตราเสี่ยงในการเกิดภาวะลำไส้อักเสบเน่าเปื่อยในทารกแรกเกิด (Necrotizing Enter Colitis [NEC]) ป้องกันการเกิดภาวะหูชั้นกลางอักเสบติดเชื้อ ป้องกันการเกิดโรคมูมิแพ้และลดความเสี่ยงในการเกิดโรคเบาหวานชนิดที่ 2 รวมทั้งโรคอ้วนในเด็กได้ (Godfrey and Lawrence 2019)

องค์การอนามัยโลกแนะนำให้มารดาเลี้ยงดูบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียว โดยในปี พ.ศ. 2544 ให้มารดาเลี้ยงทารกด้วยนมมารดาอย่างเดียว 6 เดือนเต็ม จึงเริ่มให้อาหารอื่นและน้ำพร้อมกับกินนมมารดาควบคู่ไปด้วยจนทารกอายุ 2 ปี หรือนานกว่านั้น (World Health Organization 2019) และได้มีงานวิจัยรองรับเป็นการพิสูจน์อย่างชัดเจนว่านมมารดาเป็นอาหารที่ดีที่สุดเหมาะสมกับทารกมากที่สุด โรงพยาบาลรัฐทุกแห่งพัฒนากลิ่นการดำเนินงานเป็นโรงพยาบาลสายสัมพันธ์มารดา-บุตร เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงทารกด้วยนมมารดา (Baby Friendly Hospital Initiative) ซึ่งโรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ ได้มีนโยบายการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมมารดา โดยตั้งเป้าหมายให้ทารกได้รับนมมารดา ร้อยละ 100 และมีการจัดตั้งคลินิกนมมารดาขึ้นเพื่อช่วยเหลือมารดาหลังคลอดบุตรทุกคนให้สามารถเลี้ยงดูบุตรด้วยนมมารดาได้สำเร็จ

เสื้อผ้าสำหรับผู้ป่วยเป็นหนึ่งในปัจจัยของผู้ป่วยที่ต้องใช้ในชีวิตประจำวัน เมื่อเข้ามารักษาตัวในโรงพยาบาล โรงพยาบาลเป็นสถานที่บริการด้านสาธารณสุขให้บริการด้านการรักษาพยาบาลแก่ผู้ป่วยที่เข้ามาใช้บริการ ซึ่งผู้ที่เข้ามาบริการนั้น เมื่อต้องเข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาลจำเป็นต้องใช้วัสดุอุปกรณ์และเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่มีความสะอาดปราศจากเชื้อโรค การควบคุมและความปลอดภัย จึงจำเป็นต้องมีรูปแบบเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายโดยเฉพาะที่แตกต่างจากเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายทั่วไป เสื้อผ้าที่เหมาะสมกับมารดาหลังคลอดบุตร ในช่วงระยะเวลาที่ต้องให้นมบุตร ควรสวมเสื้อผ้าหลวม ๆ มีกระดุมผ่าหน้าหรือตำแหน่งการเปิดสำหรับให้นมบุตร เสื้อชั้นในควรเป็นแบบที่มีฝาเปิด ซึ่งจะช่วยให้มารดาให้นมบุตรได้สะดวกสบายขึ้น (Chawanpaiboon and Chawanpaiboon 2003, 101)

จากการสัมภาษณ์เบื้องต้นกับผู้ป่วยหลังคลอดบุตรที่พักฟื้นอยู่ในแผนกสูติรีเวช โรงพยาบาลธรรมศาสตร์-เฉลิมพระเกียรติ พบว่า เสื้อผ้าผู้ป่วยที่ใช้สวมใส่ในโรงพยาบาลไม่สามารถถอดเปลี่ยนได้ตามต้องการ 1 - 3 วันแรกหลังการคลอดบุตรจำเป็นต้องเริ่มต้นให้นมบุตรทุก ๆ 1 - 2 ชั่วโมงต่อครั้ง ซึ่งเป็นปัญหาสำหรับผู้ป่วยหลังคลอดที่ต้องถอดเสื้อผ้าออกก่อนทุกครั้งที่ต้องให้นมบุตร ทำให้ผู้ป่วยต้องเปิดเผยศรีษะช่วงบนของร่างกายจนถึงบริเวณใต้หน้าอก ผู้ป่วยหลังคลอดบุตรจะรู้สึกไม่สะดวกสบายใจและรู้สึกอับอายทุกครั้ง เมื่อให้นมบุตรเนื่องจากต้องเปลือยร่างกาย ส่วนท่อนล่างที่ใช้สวมใส่เป็นการนุ่งแบบผ้าถุง ซึ่งผู้ป่วยส่วนใหญ่ไม่เคยสวมใส่ผ้าถุงมาก่อนในชีวิตประจำวัน ทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการสวมใส่ที่ไม่สะดวกสบายต่อการลุกขึ้นยืนและการเดิน เพราะจะทำให้ผ้าถุงหลุดได้ง่าย

ดังนั้น จากปัญหาดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญของการวิจัยพัฒนารูปแบบเสื้อผ้าผู้ป่วยที่เหมาะสมสำหรับผู้ป่วยหลังคลอดบุตร ในแผนกสูติรีเวช โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติทำให้ผู้ป่วยหลังคลอดมีความสะดวกสบายในการสวมใส่ และอำนวยความสะดวกต่อการให้นมบุตร อันส่งผลต่อความสุขของผู้ป่วยหลังคลอดบุตร ตั้งแต่ครั้งแรกที่ได้สวมใส่และตอบสนองความพึงพอใจของผู้ป่วยหลังคลอดบุตรมากที่สุด ผลจากการวิจัยครั้งนี้จะนำไปสู่การพัฒนาประยุกต์ใช้ในการออกแบบเสื้อผ้าผู้ป่วยในรูปแบบต่าง ๆ ที่ตรงกับความต้องการของการใช้งานและรองรับอุปกรณ์ทางการแพทย์ สามารถเป็นแนวทางในการศึกษาพัฒนา ด้านที่เกี่ยวข้องในอนาคตต่อไป

## วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบเสื้อผ้าของผู้ป่วยในแผนกสูติรีเวช โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ ตามความต้องการของผู้ป่วยหลังคลอดบุตร
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อเสื้อผ้ารูปแบบใหม่ สำหรับผู้ป่วยหลังคลอดบุตร

## สมมติฐานการวิจัย

ผู้ป่วยหลังคลอดบุตร มีความพึงพอใจต่อเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตรทางด้านรูปแบบ สี สัน เนื้อผ้า และการอำนวยความสะดวกในการสวมใส่และการให้นมบุตร

## การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

เนื่องด้วยนมมารดามีสารอาหารที่จำเป็นต่อการเจริญเติบโตของทารก นมมารดามีสัดส่วนของสารอาหารที่เหมาะสมกับทารก ทั้งน้ำ สารช่วยย่อย สารป้องกันกรดติดเชื้อ ไขมัน โปรตีน และคาร์โบไฮเดรต ซึ่งเป็นแหล่งพลังงานที่สำคัญต่อการเจริญเติบโตของทางสมอง จอประสาทตา และมีภูมิคุ้มกันโรค สิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญ

ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าคุณค่าทางอาหาร คือ ความอบอุ่น ความใกล้ชิดระหว่างมารดากับทารก ในขณะที่ให้นม สายตาของมารดาและทารกจะแสดงถึงสื่อสัมพันธ์ที่เต็มไปด้วยความรัก ความผูกพันทางสายเลือด มารดา มีความภาคภูมิใจ ทารกจะอบอุ่นทั้งร่างกายและจิตใจ จะเป็นผลดีต่อการพัฒนาอุปนิสัยใจคอของทารกให้เติบโต เป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่น สุขภาพจิตดี การที่มารดาต้องให้นมทารกน้อยวันละหลาย ๆ ครั้ง ย่อมจะรับรู้ความผิดปกติ ของทารก เช่น เป็นหวัด มีไข้ ตัวร้อน มารดาจะรับรู้ได้ทันที จากผลการศึกษาการเลี้ยงทารกด้วยนมมารดา มากกว่า 40 ปี พบว่า การเลี้ยงทารกด้วยนมมารดาเป็นประโยชน์และมีความสำคัญในการพัฒนาการของทารก ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และสังคม (Sawasdivorn 2013) เป็นการวางพื้นฐานในการพัฒนาประชากร ให้มีคุณภาพของประเทศ (Angkhasuwaphla 2013, 18 - 20) ในประเทศไทยได้กำหนดนโยบายส่งเสริม การเลี้ยงทารกด้วยนมมารดาตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4 (2520 - 2524) ตามการศึกษาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและคณะฯ จนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 (2534 - 2538) ได้ยึดหลักการดำเนินงานโรงพยาบาลสายสัมพันธ์แม่ - ลูก (Body Friendly Hospital) โดยมีเป้าหมายเลี้ยงทารกด้วยนมมารดาอย่างเดียว 4 เดือน และได้มีการปรับให้มีการเลี้ยงทารกด้วยนมมารดา อย่างเดียวเพิ่มขึ้นเป็น 6 เดือน ในช่วงกลางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (2545 - 2549) ตามการศึกษาของ นิตยา สีนสุกใส (Sinsuksai 2012, 21 - 31) มีการส่งเสริมการเลี้ยงทารกด้วยนมมารดา ตามนโยบายโครงการสายใยแห่งครอบครัวที่มีเป้าหมายให้อัตราการเลี้ยงทารกด้วยนมมารดาอย่างเดียว 6 เดือน ร้อยละ 30 เมื่อสิ้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 และฉบับที่ 10 (2550 - 2554) แต่พบว่า อัตราการเลี้ยงทารกด้วยนมมารดาอย่างน้อยกว่าเป้าหมาย ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 มีการตั้งเป้าหมายเพิ่มอัตราการเลี้ยงทารกด้วยนมมารดาอย่างเดียวอย่างน้อย 6 เดือน ให้สอดคล้องกับเป้าหมาย องค์การอนามัยโลก

การเลี้ยงทารกด้วยนมมารดาภายหลังการคลอดบุตร ต้องให้ทารกอยู่กับมารดาเร็วที่สุด มารดาจะได้เริ่มฝึกหัด ให้ทารกดูดนมมารดาทันทีทั้งสองข้าง เพื่อจะกระตุ้นให้มึ้นนมไหลออกมา การที่ทารกได้ดูดนมมารดาบ่อย ๆ จะช่วยให้มารดามีน้ำนมมากขึ้น การให้ทารกดูดนมจะทำให้ในท่าอู๋มนั่ง โดยใช้มือซ้อนหัวทารกให้ปากอยู่ในระดับ หัวนมมารดาแล้วใช้นิ้วชี้และนิ้วกลางรี้งเต้านม เพื่อให้ทารกดูดนมได้สะดวกกันไม่ให้เต้านมอุดตัน ทารก กรณีที่มารดายังมีอาการเพลียมากหรือเจ็บแผล ลูกนั่งลำบาก อาจจะทำให้ทารกดูดนมในท่านอนได้ ปริมาณของน้ำนมใน 2 วันแรก อาจจะมีน้อยและน้ำนมมีสีเหลือง ห้ามบีบทิ้งต้องให้ทารกดูด เพราะน้ำนมเหลือง มีประโยชน์มากในการให้ภูมิคุ้มกันโรคและช่วยขับขี้เทาของทารกด้วย น้ำนมมารดาแม้จะไหลออกน้อยก็เพียงพอ แก่ทารกในขณะนั้น ต่อมาราววันที่ 3 หรือ 4 หลังคลอดจะมีน้ำนมแท้ซึ่งมีสีขาวขุ่นออกมาเพิ่มขึ้น ควรให้ทารก ดูดนมมารดาข้างละ ประมาณ 10 นาที ถ้ามารดามีน้ำนมมากพอ ในขณะที่ให้ทารกดูดนมข้างหนึ่งจะมีน้ำนม พุ่งออกมาจากเต้านมอีกข้างหนึ่งได้ เมื่อทารกดูดนมเสร็จ จะหลับได้นานไม่ร้องกวน น้ำหนักขึ้นดีสม่ำเสมอ (Intharaphasuead 2004, 302 - 304)



ภาพที่ 1 ทำอุ้มทารกสำหรับการให้นมแม่

(Source: baby gooroo, Online)

โรงพยาบาลเป็นสถานที่บริการด้านสาธารณสุขที่ให้บริการด้านการรักษาพยาบาลแก่ผู้ป่วยที่เข้ามาใช้บริการตลอด 24 ชั่วโมง ซึ่งผู้ที่เข้ามาใช้บริการนั้น ผู้ป่วยจำเป็นต้องใช้วัสดุเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายเฉพาะเพื่อความสะอาดปราศจากเชื้อโรค (Infection Control :IC) คือ การควบคุม ป้องกัน การแพร่กระจายของเชื้อโรคในโรงพยาบาลและความปลอดภัย จึงจำเป็นต้องมีเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่มีรูปแบบเฉพาะสำหรับผู้ป่วยที่เข้ามารับการรักษ และเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาล

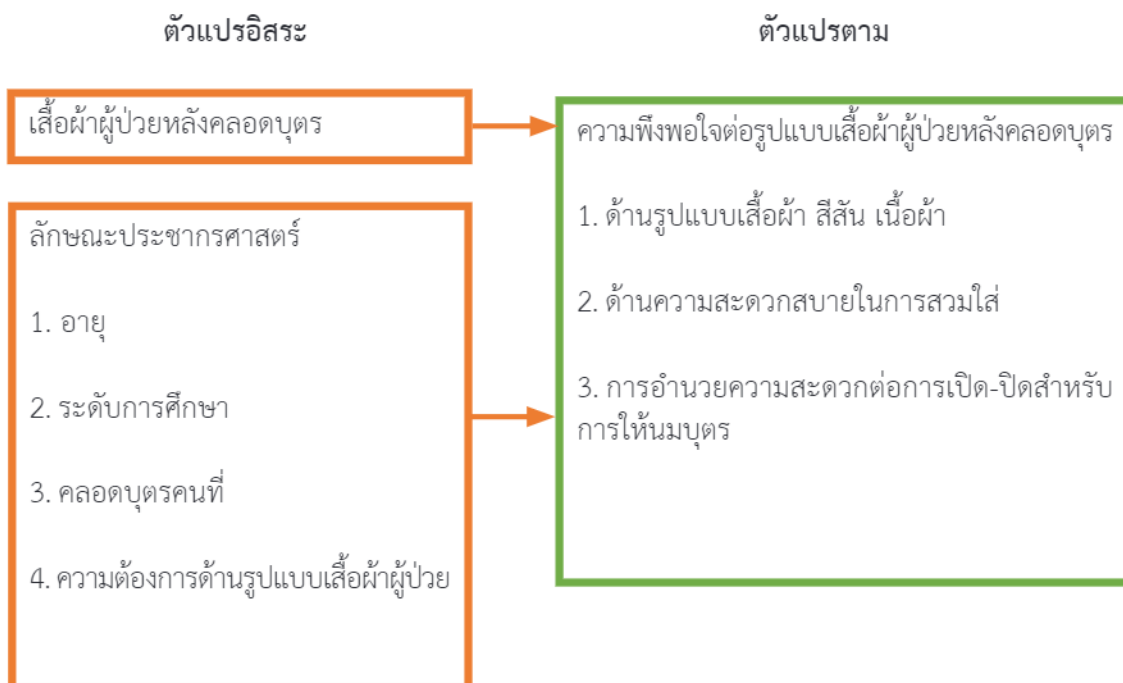
ทฤษฎีหลักการออกแบบเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย จะต้องออกแบบให้มีความสวยงามเหมาะสมแก่การสวมใส่ทั้งในเรื่องวัย เพศ บุคลิก หน้าที่การทำงาน รูปร่าง และโอกาสใช้สอย จารุนันท์ เชาวนันต์ (Chaowadi 2019) กล่าวว่า เสื้อผ้าเป็นส่วนหนึ่งของเครื่องนุ่งห่ม องค์ประกอบศิลปะที่นำมาเกี่ยวข้องกับเสื้อผ้าและการแต่งกายมีส่วนประกอบต่าง ๆ ดังนี้ 1) ขนาดและสัดส่วน (Size and Proportion) ขนาดและสัดส่วนมีความสัมพันธ์กันขนาดเกี่ยวข้องกับสัดส่วน 2) ความกลมกลืน (Harmony) ความกลมกลืนในการแต่งกาย ได้แก่ ความกลมกลืนของสีเสื้อผ้าและการตกแต่ง การใช้สีตัดแต่งควรมีความกลมกลืนกับบุคลิก อายุ เพศ และวัย 3) การตัดกัน (Contrast) การตัดกันในการแต่งกายทำได้หลายวิธี ทั้งในด้านการตัดกันด้วยขนาด ลวดลาย แบบ หรือสี การตัดกัน เพื่อสร้างจุดเด่น 4) เอกภาพ (Unity) เอกภาพของการแต่งกายคล้ายกับความกลมกลืน ซึ่งเน้นในด้านความสัมพันธ์และความสอดคล้อง การแต่งกายควรให้ความสอดคล้องในด้านแบบ สี หรือ การตกแต่งให้ผสมกลมกลืนในกลุ่มเดียวกัน 5) การซ้ำ (Repetition) การซ้ำในลักษณะของการตกแต่ง การซ้ำทำในลักษณะของการตกแต่ง เช่น การติดลูกไม้รอบคอเสื้อ หรือชายกระโปรง หรือการตกแต่งด้วยลวดลายของผ้า 6) จังหวะ (Rhythm) ในการแต่งกายจังหวะเปรียบเสมือนช่วงระยะของการนำสายตาที่เชื่อมโยงหรือต่อเนื่องการประสานต่อเนื่องกันของสายตาวางมีจังหวะของส่วนประกอบเครื่องแต่งกาย 7) การเน้น (Emphasis) เมื่อจังหวะสร้างจุดเด่น จะทำให้เกิดการเน้นของการแต่งกายเป็นการอำพรางข้อบกพร่อง 8) ความสมดุล (Balance) ความสมดุลในการแต่งกายทำได้หลายวิธีสร้างความสมดุลของการแต่งกาย 9) สี (Color) สีเป็นองค์ประกอบสำคัญสำหรับเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย เพราะสีต่าง ๆ จะทำให้เกิดความสวยงาม น่าสนใจ และแสดงถึงอารมณ์ความรู้สึก การแต่งกายสีจะช่วยเสริมบุคลิกของผู้สวมใส่ การใช้สีของเสื้อผ้าควรรู้ใช้ในลักษณะของค่าน้ำหนัก (Value) คือ มีการใช้สีอ่อน-แก่ เพื่อเกิดความแตกต่างของค่าน้ำหนักสี การใช้สีประสานกลมกลืน (Harmony) ที่ดูแล้วนุ่มนวล เช่น สีโทนเดียวกัน

วัสดุที่ใช้ในการผลิตเสื้อผ้า วัสดุในงานสิ่งทอ หมายถึง ผ้า (Fabric) แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ วัสดุหลัก (Shell Fabrics) เป็นผ้าที่นำมาตัดเย็บเป็นผ้าด้านนอกของเสื้อผ้า ซึ่งผลิตจากผ้าถักและผ้าทอที่มีความแตกต่างกันด้านชนิดของเส้นใย โครงสร้าง สี ลวดลาย ผิวสัมผัส ความหนา ความทนทาน ความหนา การดูดซับความชื้น การระบายความร้อน ฯลฯ วัสดุหลักจะได้อาจมาจากวัสดุที่ใช้เส้นใยธรรมชาติ (Natural Fibers) และได้จากใยประดิษฐ์ (Man-made Fibers) และวัสดุรอง (Sub Material) เป็นวัสดุประกอบตัวเสื้อ (Trimming) มีหน้าที่ทำให้เสื้อผ้ามีความสมบูรณ์ เช่น ด้าย กระดุม ซิป เทป ผ้าเฉลียง เชือกสอด ฯลฯ (Phonasa 2003, 196 - 199)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมุ่งเน้นศึกษากระบวนการออกแบบเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่สอดคล้องกับประโยชน์การใช้สอย (Function) ที่ตรงกับความต้องการของผู้ป่วยหลังคลอดบุตร มีความต้องการรูปแบบเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่เฉพาะเจาะจงทางด้านการให้นมบุตร เพื่อให้ผู้ป่วยหลังคลอดบุตรที่เข้ารับการรักษาในแผนกสูติรีเวช โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ ได้รับความสะดวกสบายและอำนวยความสะดวกสำหรับการให้นมบุตร นำไปสู่การพัฒนาเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตร

### กรอบแนวความคิดการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทฤษฎีหลักการออกแบบเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป็นแนวทางในการวิจัย จึงได้วางกรอบแนวความคิดในการวิจัย ดังต่อไปนี้



แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

(© Jiratchaya Wanchan 05/04/2017)

## วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) วิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เลือกประชากรกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อใช้เป็นตัวแทนในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยกำหนดขนาดตัวอย่างและวิธีการเลือกตัวอย่าง เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างสตรีหลังคลอดแบบปกติ เนื่องจากการคลอดแบบปกติเป็นการคลอดแบบธรรมชาติ การฟื้นตัวหลังคลอดได้เร็ว พร้อมทั้งจะให้หมบุตรได้ทันที ไม่มีภาวะแทรกซ้อนจากการผ่าตัดเหมือนการคลอดแบบไม่ปกติ การสุ่มตัวอย่างประชากรที่มีลักษณะสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย คือ สตรีหลังคลอดบุตรแบบปกติ ที่อยู่ระหว่างการพักฟื้น ในแผนกสูติรีเวช โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ มีอายุระหว่าง 20 - 40 ปี จำนวน 82 คน กำหนดขนาดตัวอย่างใช้โปรแกรม G\*Power 3 (Faul et al. 2007) โดยกำหนดขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.30 เป็นค่า Gold Standard ของการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำเมื่อทำการทดสอบตระกูลไค-สแควร์ ที่ยอมรับในระดับสากลนั้นได้กำหนดไว้ ดังนี้ ค่า Effect size เท่ากับ 0.1 หมายถึง มีขนาดอิทธิพลในระดับเล็ก (Small) ค่า Effect size เท่ากับ 0.3 หมายถึง มีขนาดอิทธิพลในระดับปานกลาง (Medium) ค่า Effect size เท่ากับ 0.5 หมายถึง มีขนาดอิทธิพลในระดับใหญ่ (Large) ซึ่งส่วนใหญ่จะนิยม Effect size เท่ากับ 0.3 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.05 ค่าอำนาจทดสอบ (Power of Test) เท่ากับ 0.80 (Hair et al. 2010) ในการวิจัยนี้ กำหนดค่า Effect size 0.5 ค่า  $\alpha = 0.05$  และค่า Power = 0.95 Total จำนวนประชากร รวม 34 คน เพื่อ Drop out 20 % = 7 คน รวมเป็น 41 คน ดังนั้น ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้กำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด 82 คน แบ่งกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มตัวอย่างเก็บข้อมูลพื้นฐานและความต้องการของรูปแบบเสื้อผู้ป่วยหลังคลอด โดยใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ จำนวน 41 คน ในแผนกสูติรีเวช โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ 2) กลุ่มตัวอย่างที่ทดลองเสื้อผู้ป่วยหลังคลอดบุตรรูปแบบใหม่ และประเมินความพึงพอใจ ทางด้านความสะดวกในการสวมใส่และการอำนวยความสะดวกในการให้หมบุตร จำนวน 41 คน

ในการดำเนินงานวิจัยการพัฒนาเสื้อผ้าสำหรับผู้ป่วยหลังคลอดบุตร มีแผนการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

### 1. ขั้นตอนการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

การศึกษาข้อมูลการเลี้ยงทารกด้วยนมมารดา เสื้อผ้าสำหรับผู้ป่วยในโรงพยาบาลทั้งรัฐบาลและเอกชน ทฤษฎีหลักการออกแบบเสื้อผ้า และรูปแบบเสื้อสตรีสำหรับสตรีหลังคลอดบุตร ที่เลี้ยงดูบุตรด้วยนมมารดา จากหนังสือ ตำรา เอกสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการลงพื้นที่ ในแผนกสูติรีเวชโรงพยาบาลธรรมศาสตร์-เฉลิมพระเกียรติ ซึ่งใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นสตรีหลังคลอดบุตรแบบปกติ ที่อยู่ระหว่างการพักฟื้นในโรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ เพื่อเก็บข้อมูลปัญหาของเสื้อผู้ป่วยแบบดั้งเดิมและความต้องการของรูปแบบเสื้อผู้ป่วยหลังคลอดบุตร ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถนำไปใช้ในการพัฒนารูปแบบเสื้อผู้ป่วยหลังคลอดบุตรต่อไป



## 2. ขั้นตอนการสร้างสรรค์การออกแบบพัฒนาเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตร

ในส่วนของแนวคิดรูปแบบเบื้องต้น การทดลองหาแนวทางการสร้างสรรค์ แบบร่างเบื้องต้นการพัฒนาความคิด (Idea Development) การพัฒนารูปแบบเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตร มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1) ศึกษาข้อมูลทฤษฎีหลักการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี และเสื้อผ้าสตรีสำหรับการให้นมบุตร จากหนังสือ ตำรา เอกสาร บทความวิชาการ อินเทอร์เน็ต งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการสำรวจเก็บข้อมูลแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เชิงลึกจากการลงพื้นที่ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยหลังคลอดบุตร ที่แผนกสูตินรีเวช โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ

2) การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อสรุปหาแนวทางในการออกแบบและพัฒนาแบบเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตร จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างนำมาใช้ในการสร้างสรรค์ต่อยอด การพัฒนาเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตร เพื่อให้ได้รูปแบบที่มีความเหมาะสมตามวัตถุประสงค์ ซึ่งจะเป็นการวิเคราะห์จากเสื้อผ้าผู้ป่วยรูปแบบเดิมของโรงพยาบาล นำมาแก้ไขปรับปรุงโดยเพิ่มเติมประโยชน์ใช้สอยตำแหน่งการให้นมบุตรที่เหมาะสมตรงตามความต้องการของผู้ป่วยหลังคลอดบุตร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) ในการทดสอบ วิเคราะห์ แนวทางในการออกแบบพัฒนาเสื้อผ้าผู้ป่วยต้นแบบ ได้ใช้กรอบแนวความคิด และทฤษฎีหลักการออกแบบเสื้อผ้าเป็นเกณฑ์ในการออกแบบเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตรการขึ้นต้นแบบเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตร นำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยนำเสื้อผ้าผู้ป่วยต้นแบบไปทดลองใช้ กลุ่มตัวอย่างทดสอบทางด้านการสวมใส่และการให้นมบุตร เพื่อที่จะวิเคราะห์และประเมินหาจุดบกพร่องของเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตร

4) สรุปแนวทางในการออกแบบและพัฒนาเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตร การสร้างสรรค์เสื้อผ้าผู้ป่วยรูปแบบใหม่ โดยการนำผลสรุปจากการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างมาปรับปรุงและแก้ไขวิธีการสวมใส่ สัดส่วน ตำแหน่ง การเปิด - ปิดสำหรับการให้นมบุตร สู่การพัฒนาแบบเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตรที่สมบูรณ์สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง

3. การประเมินความพึงพอใจ วิธีการดำเนินการโดยการออกแบบเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตรรูปแบบใหม่ จำนวน 3 รูปแบบ เป็นเครื่องมือในการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตร เพื่อทดสอบหาค่าความพึงพอใจ ทั้งหมด 3 ด้าน คือ 1) ทางด้านรูปแบบเสื้อผ้า สีสันทัน เนื้อผ้า 2) ความสะดวกสบายในการสวมใส่ และ 3) การอำนวยความสะดวกในการเปิด - ปิดสำหรับการให้นมบุตร สรุปผลจากการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดและอภิปรายผลการวิจัย

## เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ การพัฒนารูปแบบเสื้อผ้าผู้ป่วย หลังคลอดบุตร และแบบประเมินความพึงพอใจ ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาเครื่องมือขึ้นเพื่อศึกษาพัฒนารูปแบบเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตร ในแผนกสูติรีเวช โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ ดังนี้

### 1. แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์

แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับพื้นฐานทั่วไปของผู้ป่วยหลังคลอดบุตร ความต้องการของรูปแบบเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตรที่มีความเหมาะสมสำหรับการให้นมบุตร ในแผนกสูติรีเวช โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ

### 2. การพัฒนาออกแบบเสื้อผ้าสำหรับผู้ป่วยหลังคลอดบุตร

โดยนำผลการสรุปข้อมูลตามความต้องการของผู้ป่วยหลังคลอดบุตร นำมาวิเคราะห์ ออกแบบ โดยใช้ทฤษฎีหลักการออกแบบและตัดเย็บเสื้อผ้าให้มีความเหมาะสม การพัฒนาออกแบบเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตรรูปแบบใหม่ ได้จากการสำรวจศึกษาข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง กระบวนการดำเนินงานมีขั้นตอน ดังนี้ คือ ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาออกแบบเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตร จากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปเลือกรูปแบบที่ตรงตามความต้องการของผู้ป่วยหลังคลอดบุตร จำนวน 3 รูปแบบ มีลักษณะ ดังนี้ รูปแบบที่ 1 การพัฒนาปรับปรุงจากเสื้อผ้าผู้ป่วยรูปแบบเดิมในโรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ ลักษณะรูปแบบเป็นเสื้อป้ายด้านหน้าแขนสั้น มีเชือกผูกที่บริเวณเอว โดยการประยุกต์เพิ่มประโยชน์การใช้สอยเป็นตำแหน่งการให้นมบุตร ส่วนท่อนล่างได้ปรับจากผ้าถุงเป็นกระโปรงป้ายผูกมีเชือกเอว รูปแบบที่ 2 การพัฒนารูปแบบจากเสื้อคลุมตัวยาวเดิมในโรงพยาบาลธรรมศาสตร์-เฉลิมพระเกียรติ ลักษณะรูปแบบเสื้อคลุมตัวยาวป้ายด้านหน้า แขนสั้น มีเชือกผูกที่บริเวณเอว ความยาวคลุมเข้า โดยการประยุกต์เพิ่มประโยชน์การใช้สอยเป็นตำแหน่งการให้นมบุตร รูปแบบที่ 3 การพัฒนาประยุกต์จากเสื้อคลุมตัวยาว ลักษณะรูปแบบเสื้อคลุมตัวยาว คอกลม การเปิดเสื้อออกทางด้านบริเวณราวคอยาวถึงแขน ใช้เชือกผูก โดยการประยุกต์เพิ่มประโยชน์การใช้สอยเป็นตำแหน่งการให้นมบุตร จากนั้นขึ้นเสื้อผ้าผู้ป่วยต้นแบบเพื่อนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างด้านสวมใส่กับผู้ป่วยหลังคลอดบุตร เพื่อหาข้อบกพร่องและความเหมาะสมทางด้าน การสวมใส่และการให้นมบุตร ขั้นตอนที่ 2 นำเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตร ปรับปรุงแก้ไขตรงตามข้อเสนอแนะ เมื่อได้รูปแบบเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตรแบบสมบูรณ์เพื่อนำไปทดลองใช้กับผู้ป่วยหลังคลอดบุตร ขั้นตอนที่ 3 ผู้วิจัยได้อธิบายวิธีการใช้งานของเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตร ทั้ง 3 รูปแบบกับทางกลุ่มพยาบาล เพื่อให้กลุ่มพยาบาลเป็นผู้ปฏิบัติกรนำเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตรรูปแบบใหม่ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป เพื่อทดสอบหาค่าความพึงพอใจ

### 3. แบบประเมินความพึงพอใจ

แบบประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง ในแผนกสูตินรีเวช โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ ที่มีความพึงพอใจต่อเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตรรูปแบบใหม่ ทั้ง 3 รูปแบบ ทั้งหมด 3 ด้าน คือ 1) รูปแบบเสื้อผ้า สีสน เนื้อผ้า 2) ความสะดวกสบายในการสวมใส่ และ 3) การอำนวยความสะดวกในการเปิด-ปิดสำหรับการ ให้นมบุตร ที่ให้ระดับความพึงพอใจมากที่สุดจนถึงน้อยที่สุด

### การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อพัฒนาออกแบบเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตรและการประเมินผลความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตร ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ วารสาร บทความวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต 2) ข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นของผู้ป่วยหลังคลอดบุตร จากการตอบแบบสอบถามแบบสัมภาษณ์เชิงลึก เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง นำข้อมูลมาวิเคราะห์และสรุปข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางในการออกแบบเสื้อผ้าสำหรับผู้ป่วยหลังคลอดบุตร ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการวิจัยจะรายงานผลในลักษณะภาพรวมเท่านั้น ซึ่งไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามและผู้ให้สัมภาษณ์ 3) แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตร ดำเนินการโดยทางกลุ่มพยาบาลในแผนกสูตินรีเวช โรงพยาบาลธรรมศาสตร์-เฉลิมพระเกียรติ เป็นการหาผลลัพธ์ความพึงพอใจของรูปแบบเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตรรูปแบบใหม่ ผลที่ได้จะเป็นการรับรองแนวทางในการออกแบบเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตร ทั้งด้านรูปแบบเสื้อผ้า การอำนวยความสะดวกในการสวมใส่และการให้นมบุตรได้ และสรุปผลการวิจัยในครั้งนี้

### การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistic Analysis) ด้วยจำนวน ร้อยละ เพื่อทดสอบความแตกต่างของผลการดำเนินงาน ระหว่างก่อนกับหลังการนำรูปแบบใหม่ไปดำเนินการ ดังนี้

1. แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วยหลังคลอดบุตร แบบปกติ และแบบประเมินความพึงพอใจ วิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ พิสัย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างโดยใช้สถิติ
2. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะบุคคลของกลุ่มตัวอย่างและตัวแปรที่ได้จากการเก็บรวบรวม เพื่อให้ทราบลักษณะการแจกแจงของตัวแปรแต่ละตัวเป็นการวิเคราะห์ โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของตัวแปรแต่ละตัวที่ใช้ในการศึกษาการวิเคราะห์ ในส่วนนี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

## การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาเสื้อผ้าสำหรับผู้ป่วยหลังคลอดบุตร ครั้งนี้เป็นการทำวิจัยในคน ผู้วิจัยคำนึงถึงจริยธรรมในการวิจัยทุกขั้นตอนตลอดการศึกษา ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสิ้นสุดการวิจัยโดยยึดหลักจริยธรรมการวิจัยในคน 3 ประการ ได้แก่ ความเคารพในบุคคล (Respect for Person) หลักผลประโยชน์ (Benefit) และหลักความยุติธรรม (Justice) โดยดำเนินการตามขั้นตอน ซึ่งได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน ชุดที่ 2 สาขาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ การศึกษานี้ผู้วิจัยแนะนำตนเองกับกลุ่มตัวอย่าง อธิบายวัตถุประสงค์ ขั้นตอนในการร่วมวิจัยอย่างละเอียด ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับพร้อมทั้งแจ้งให้ทราบว่าการเข้าร่วมวิจัยในครั้งนี้เป็นไปตามความสมัครใจ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตัดสินใจด้วยตนเอง และให้ลงลายมือชื่อยินยอมในการเข้าร่วมวิจัย เมื่อเข้าร่วมโครงการวิจัยแล้วหากต้องการออกจากกรวิจัย สามารถกระทำได้อย่างปลอดภัย โดยไม่มีผลกระทบใด ๆ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการโดยยึดหลักการรักษาความลับ ไม่มีอคติ และไม่มีเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลที่ได้รับและคำตอบทุกอย่างที่ได้จากการทำวิจัยเป็นการสรุปผลการวิจัย ทั้งนี้ด้วยเหตุผลทางวิชาการเท่านั้นและนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวม

## สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัย การพัฒนาเสื้อผ้าผู้ป่วยสำหรับผู้ป่วยหลังคลอดบุตร โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง และการเก็บข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ป่วยหลังคลอด ด้านสรีระร่างกาย รูปแบบเสื้อผ้าผู้ป่วย ในแผนกสูติรีเวช โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ โดยการใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ ขั้นตอนที่ 2 กระบวนการพัฒนาออกแบบเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตร และขั้นตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การประเมินความพึงพอใจของผู้ป่วยหลังคลอดบุตร ที่มีต่อเสื้อผ้าผู้ป่วยรูปแบบใหม่ ดังนี้

**ขั้นตอนที่ 1** ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จากกลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยหลังคลอดบุตรแบบปกติที่พักฟื้นอยู่ในแผนกสูติรีเวช โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ จำนวน 41 คน เป็นการศึกษาตัวแปรลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง แบ่งการเก็บข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน คือ 1) ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง 2) ข้อมูลสรีระทางร่างกาย 3) รูปแบบเสื้อผ้าสีสันทัน และเนื้อผ้า 4) ข้อเสนอแนะ พบว่า

**ส่วนที่ 1** ข้อมูลพื้นฐานของผู้ป่วยหลังคลอดบุตร จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และจำนวนการคลอดบุตร ผลวิเคราะห์พบว่า ผู้ป่วยหลังคลอดบุตร ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 31 - 35 ปี ร้อยละ 31.70 รองลงมา คือ อายุ 26 - 30 ปี ร้อยละ 26.80 อายุ 36 - 40 ปี ร้อยละ 22.00 และอายุ 20 - 25 ปี ร้อยละ 19.50 น้อยที่สุด แสดงระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 46.30 รองลงมา คือ มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า ร้อยละ 24.40 และอยู่ในระดับเท่ากัน คือ ประถมศึกษา อนุปริญญาตรีหรือเทียบเท่า สูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 9.80 แสดงจำนวนการคลอดบุตรส่วนใหญ่มาคลอดบุตรเป็นคนแรก ร้อยละ 48.80 รองลงมา คือ คนที่ 2 ร้อยละ 36.60 คนที่ 3 ร้อยละ 12.20 และน้อยที่สุด คือ คนที่ 5 ร้อยละ 2.40

## ส่วนที่ 2 ข้อมูลทางสรีระร่างกาย

1) น้ำหนักของผู้ป่วยหลังคลอดบุตร ผลการวิเคราะห์พบว่า ผู้ป่วยหลังคลอดบุตร มีน้ำหนักส่วนใหญ่ คือ น้ำหนัก 61 - 65 กิโลกรัม ร้อยละ 19.51 น้ำหนัก 66 - 70 กิโลกรัม ร้อยละ 19.51 น้ำหนัก 76 - 80 กิโลกรัม ร้อยละ 14.63 น้ำหนัก 50 - 55 กิโลกรัม ร้อยละ 14.63 น้ำหนัก 56 - 60 กิโลกรัม ร้อยละ 14.63 น้ำหนัก 71 - 75 กิโลกรัม ร้อยละ 7.33 และน้ำหนักที่น้อยที่สุด คือ น้ำหนัก 81 - 85 กิโลกรัม ร้อยละ 4.88 และน้ำหนัก 86 - 90 กิโลกรัม ร้อยละ 4.88

2) ส่วนสูงของผู้ป่วยหลังคลอดบุตร ผลการวิเคราะห์พบว่า ส่วนสูงส่วนใหญ่ คือ ส่วนสูง 156 - 160 เซนติเมตร ร้อยละ 56.10 ส่วนสูง 151 - 155 เซนติเมตร ร้อยละ 19.51 ส่วนสูง 145 - 150 เซนติเมตร ร้อยละ 9.76 ส่วนสูง 161 - 165 เซนติเมตร ร้อยละ 9.76 และส่วนสูงที่น้อยที่สุด คือ ส่วนสูง 166 - 170 เซนติเมตร ร้อยละ 4.88 ตามลำดับ

3) รอบอกของผู้ป่วยหลังคลอดบุตร ผลการวิเคราะห์พบว่า รอบอกของผู้ป่วยหลังคลอดบุตร ส่วนใหญ่ คือ รอบอก 71 - 80 เซนติเมตร ร้อยละ 60.98 รอบอก 61 - 70 เซนติเมตร ร้อยละ 14.63 รอบอก 81 - 90 เซนติเมตร ร้อยละ 12.20 รอบอก 30 - 40 เซนติเมตร ร้อยละ 9.76 และน้อยที่สุด คือ รอบอก 51 - 60 เซนติเมตร ร้อยละ 2.44

## ส่วนที่ 3 รูปแบบเสื้อผ้าสีสันและเนื้อผ้า

1) รูปแบบเสื้อผ้า ความสะดวกในการสวมใส่เสื้อผ้าผู้ป่วยดีหรือไม่ เพราะอะไร ผลการวิเคราะห์พบว่า ความสะดวกสบายในการสวมใส่เสื้อผ้าผู้ป่วย ข้อดีเหมาะสม ในส่วนของรูปแบบตัวเสื้อเป็นแบบป้ายหน้าผูก ด้านข้างลำตัว สวมใส่ง่ายสะดวก ข้อไม่ดี ตัวเสื้อมีเชือกผูกมากเกินไป ควรมีเพียง 2 ตำแหน่ง

2) รูปแบบเสื้อผ้า ความสะดวกในจุดเปิด-ปิด สำหรับให้นมบุตรดีหรือไม่ เพราะอะไร ผลการวิเคราะห์พบว่า ข้อดี ไม่มี เพราะเสื้อผ้าผู้ป่วยที่ใช้อยู่ยังไม่มีความเหมาะสมสำหรับเปิด-ปิดสำหรับให้นมบุตร ข้อไม่ดี คือ เสื้อผู้ป่วยที่ใช้อยู่ จะไม่มีตำแหน่งจุดเปิด-ปิดในการให้นมบุตร เมื่อต้องการให้นมบุตรต้องถอดเสื้อออกจากตัวผู้ป่วย ผึ่งด้านใดด้านหนึ่งจึงให้นมบุตรได้ ทำให้รู้สึกถึงความยุ่งยากที่ต้องถอดเสื้อออกทุกครั้ง และรู้สึกอับอาย เนื่องจากค่อนข้างเปลือยมากเวลาที่ต้องให้นมบุตรทุกครั้ง หรือมีญาติเข้ามาเยี่ยม

3) เนื้อผ้าของเสื้อผ้าผู้ป่วย มีเนื้อผ้าดีหรือไม่ เพราะอะไร ผลการวิเคราะห์พบว่า เนื่องจากเสื้อผ้าผู้ป่วยที่ใช้อยู่ในโรงพยาบาลนั้น มีหลากหลายเนื้อผ้า ทำให้ข้อมูลทางความคิดเห็นที่ได้รับมามีความหลากหลาย ข้อดี คือ เนื้อผ้าที่บางเบา ผู้ป่วยบางคนรู้สึกว่าสวมใส่สบาย ไม่ร้อน ไม่แข็งกระด้าง ผู้ป่วยบางคนรู้สึกว่าผ้าเนื้อบาง รู้สึกค่อนข้างเปลือย รองลงมา คือ เนื้อผ้าหนา ผู้ป่วยบางคนชอบดี หนานุ่ม ไม่แข็งมาก ข้อไม่ดี คือ เนื้อผ้าที่มีความมันเงาจะลื่นจะทำให้เชือกที่ผูกหลุดง่าย ถ้าเป็นส่วนของท่านล่างผ้าถุงสวมใส่แล้วจะลื่นและหลุดง่าย เสื้อบางรุ่นใส่แล้วระคายเคืองเต้านม เนื่องจากเนื้อผ้าที่แข็งกระด้างจะระคายเคืองผิวสัมผัสที่บอบบาง

4) สีสันของเสื้อผ้าผู้ป่วย ผลการวิเคราะห์พบว่า สีสันของเสื้อผ้าผู้ป่วยต้องการสีสันที่เป็นสีอ่อน เช่น ฟ้าอ่อน เขียวอ่อน ฯลฯ บางส่วนต้องการสีเข้ม

**ส่วนที่ 4** ข้อเสนอแนะ ท่านต้องการให้รูปแบบเสื้อผู้ป่วยเป็นอย่างไรบ้าง ผลการวิเคราะห์พบว่า ผู้ป่วยหลังคลอดบุตรต้องการเสื้อผู้ป่วยที่มีลักษณะเป็นชุดเสื้อผ้า 2 ชั้น ท่อนบนตัวเสื้อต้องการให้เพิ่มตำแหน่งในการเปิด-ปิด สำหรับการให้นมบุตร จะทำให้ไม่ต้องถอดเสื้อเวลาที่ต้องให้นมบุตร ส่วนท่อนล่าง ผ้าถุง ควรปรับเพิ่มให้มีเชือกผูกที่เอว จะช่วยทำให้ไม่หลุดง่าย เวลาลุกขึ้นยืนหรือเวลาเดิน ลดความกว้างและยาวของผ้าถุง เสื้อผู้ป่วยที่เป็นรูปแบบชุดยาวติดกัน ทำให้สะดวกสบายในการสวมใส่ลดขั้นตอนที่ต้องใส่ 2 ชั้นและเข้าห้องน้ำ ต้องการให้เพิ่มตำแหน่งในการเปิด-ปิดให้นมบุตร อื่น ๆ สีสันสดใสและเนื้อผ้าที่มีความนุ่มนวลต่อผิวสัมผัส

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า พื้นฐานทั่วไปของผู้ป่วยหลังคลอดบุตรแบบปกติ จำแนกตามอายุเฉลี่ยส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 30 - 35 ปี (ร้อยละ 31.70) ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า (ร้อยละ 46.30) การคลอดบุตรคนแรก (ร้อยละ 48.80) ค่าเฉลี่ยทางสรีระร่างกาย น้ำหนัก 67 กิโลกรัม ส่วนสูง 157 เซนติเมตร และรอบอก 70 เซนติเมตร ทางด้านความต้องการรูปแบบเสื้อผ้าที่ผู้ป่วยหลังคลอดคือ รูปแบบเสื้อผู้ป่วยที่มีรูปแบบ 2 ชั้น แยกชั้นกัน เป็นเสื้อป้ายหน้าคู่กับผ้าถุงควรเพิ่มเชือกผูกที่เอว เพื่อป้องกันไม่ให้หลุดง่ายเวลาเดิน และรูปแบบชุดเสื้อคลุมตัวยาว ทำให้ผู้ป่วยหลังคลอดบุตรสวมใส่ได้ง่ายและสะดวกสบายมากขึ้น ลดขั้นตอนการสวมใส่ เสื้อผ้าควรเพิ่มตำแหน่งการเปิด - ปิด สำหรับการให้นมบุตร (ร้อยละ 82.93) เนื่องจากรูปแบบเสื้อผ้าผู้ป่วยที่ใช้อยู่ปกติ ไม่มีตำแหน่งการเปิด - ปิดสำหรับการให้นมบุตร

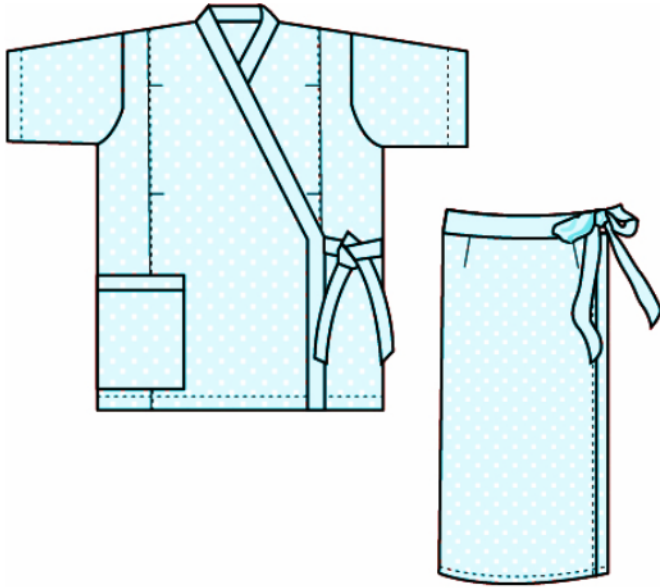
จากข้อมูลสรุปผลการวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้นำมาใช้ในกระบวนการพัฒนารูปแบบเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตร รูปแบบใหม่ ที่ตรงตามความต้องการของผู้ป่วยหลังคลอดบุตร แก้ปัญหาทางด้านความสะดวกสบายในด้านการสวมใส่ ตำแหน่งการเปิด-ปิดการให้นมบุตร เนื้อผ้า และสีสัน

## ขั้นตอนที่ 2 กระบวนการพัฒนาการออกแบบเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตร

กระบวนการพัฒนาการออกแบบเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดรูปแบบใหม่ จากการศึกษาทฤษฎีหลักการออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี และผลสรุปการวิเคราะห์ข้อมูลจากการเก็บแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ของผู้ป่วยหลังคลอดบุตร ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านสรีระร่างกาย จำแนกตามน้ำหนัก ส่วนสูง รอบอก ด้านรูปแบบเสื้อผ้าและเนื้อผ้า ความสะดวกในการสวมใส่เสื้อผ้าผู้ป่วย และตำแหน่งจุดเปิด-ปิด สำหรับการให้นมบุตรโดยใช้โครงสร้างรูปแบบเสื้อผ้าผู้ป่วยแบบเดิมที่ใช้ในโรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ นำมาเป็นแนวทางในการออกแบบ โดยเพิ่มประโยชน์ใช้สอย ที่ตรงตามความต้องการของผู้ป่วยหลังคลอดบุตร เพื่อนำมาเป็นแนวทางการพัฒนาการออกแบบเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตรรูปแบบใหม่ ที่มีความเหมาะสมด้านความอำนวยความสะดวกสบาย ในการสวมใส่ และมีตำแหน่งการเปิด - ปิดสำหรับการให้นมบุตร จำนวน 3 รูปแบบ มีลักษณะดังนี้

**รูปแบบที่ 1** เสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตร รูปแบบ A มีลักษณะเป็นเสื้อผ้าแบบแยกชั้น คือ ส่วนด้านบนเป็นเสื้อป้ายแขนสั้น วิธีการสวมใส่แบบสวมคลุมจากด้านหลังมาทางด้านหน้า มีเชือกสำหรับผูกที่ด้านข้างลำตัวบริเวณเอว และตำแหน่งเปิดที่ตัวเสื้อบริเวณหน้าอก ทั้ง 2 ฝั่ง คือ ทางด้านขวาและด้านซ้าย เพื่ออำนวยความสะดวกสำหรับการให้นมบุตร ส่วนด้านล่างเป็นกระโปรงป้ายหน้า วิธีการสวมใส่เป็นการนุ่งป้ายทับกัน มีเชือกสำหรับใช้ผูกที่เอว ความยาวถึงข้อเท้า เนื้อผ้าเป็นผ้าฝ้าย (Cotton) ดังแสดงในภาพที่ 2

A



B

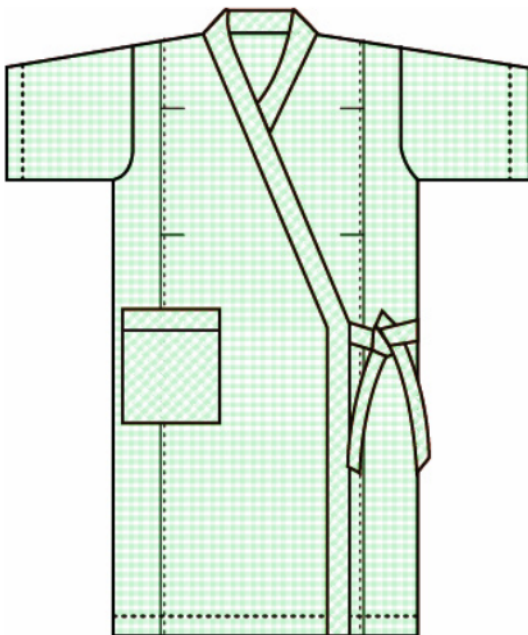


ภาพที่ 2 เสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตร รูปแบบ A (A) และตำแหน่งสำหรับเปิด-ปิดบริเวณหน้าอก สำหรับการให้นมบุตร (B)

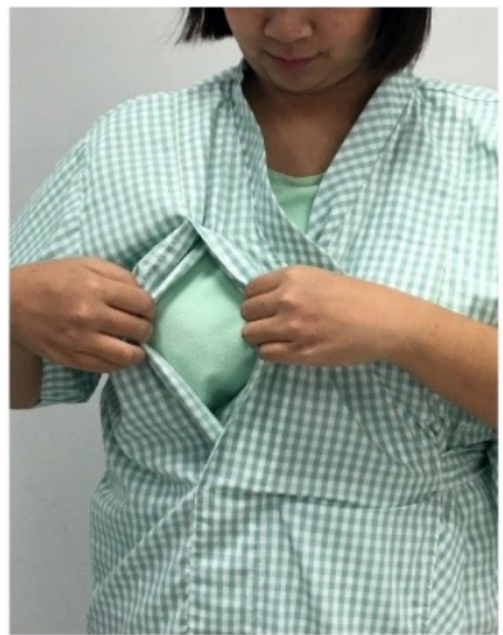
A: (© Jiratchaya Wanchan 05/04/2019) B: (© Jiratchaya Wanchan 18/08/2019)

รูปแบบที่ 2 เสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตร รูปแบบ B มีลักษณะเป็นชุดเสื้อคลุมยาวป้ายด้านหน้ามีเชือกผูกที่ด้านข้างลำตัวบริเวณเอว แขนสั้น ความยาวคลุมเข่า วิธีการสวมใส่เป็นการสวมคลุมจากด้านหลังมาทางด้านหน้า มีตำแหน่งเปิด - ปิดที่ตัวเสื้อบริเวณหน้าอก ทั้ง 2 ฝั่ง คือ ทางด้านขวาและด้านซ้าย เพื่ออำนวยความสะดวกสำหรับการให้นมบุตร เนื้อผ้าที่ใช้เป็นผ้าฝ้ายผสมผ้าโพลีเอสเตอร์ (Polyester) ดังแสดงในภาพที่ 3

A



B

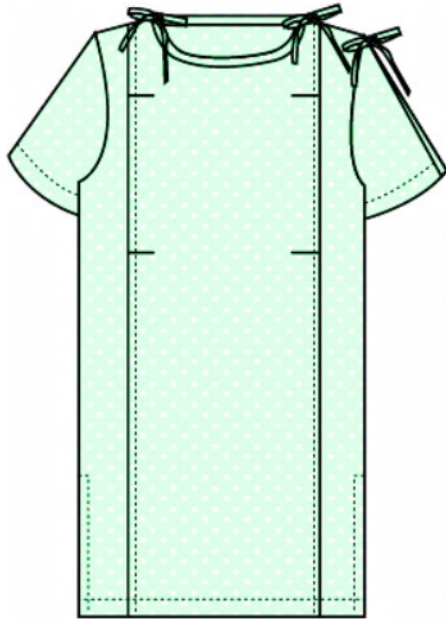


ภาพที่ 3 เสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตร รูปแบบ B (A) และตำแหน่งสำหรับเปิด-ปิดบริเวณหน้าอก สำหรับการให้นมบุตร (B)

A: (© Jiratchaya Wanchan 05/04/2019) B: (© Jiratchaya Wanchan 18/08/2019)

รูปแบบที่ 3 เสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตร รูปแบบ C มีลักษณะเป็นชุดเสื้อคลุมยาวคอกลม ความยาวคลุมเข้า  
ผ้าเปิดที่บริเวณปลายแขนมีเชือกสำหรับผูก 3 ตำแหน่ง แขนสั้น วิธีการสวมใส่เป็นการสวมผ่านศีรษะ  
มีตำแหน่งเปิด - ปิด ที่ตัวเสื้อบริเวณหน้าอก ทั้ง 2 ฝั่ง คือ ทางด้านขวาและด้านซ้าย เพื่ออำนวยความสะดวก  
สำหรับการให้นมบุตร เนื้อผ้าเป็นผ้าฝ้ายดังแสดงในภาพที่ 4

A



B



ภาพที่ 4 เสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตร รูปแบบ C (A) และตำแหน่งสำหรับเปิด-ปิดบริเวณหน้าอก สำหรับการให้นมบุตร (B)  
A: (© Jiratchaya Wanchan 05/04/2019) B: (© Jiratchaya Wanchan 18/08/2019)

ขั้นตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การประเมินความพึงพอใจของผู้ป่วยหลังคลอดบุตร ที่มีต่อเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอด  
บุตรรูปแบบใหม่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินความพึงพอใจเสื้อผ้าสำหรับผู้ป่วยหลังคลอดบุตรที่แผนกสูติรีเวช โรงพยาบาล  
ธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ จำนวน 41 คน พบว่า การทดลองใช้เสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตรทั้ง 3 รูปแบบ  
ที่จำแนกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านความสะดวกในการสวมใส่ 2) การอำนวยความสะดวกต่อการเปิด - ปิดสำหรับ  
การให้นม 3) ด้านเนื้อผ้าและสี สรุปลผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตร  
รูปแบบใหม่ พบว่า เสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอด รูปแบบ B ลักษณะเป็นชุดเสื้อคลุมยาวป้ายหน้า แขนสั้น  
มีความสะดวกสบายในการสวมใส่ การอำนวยความสะดวกสำหรับการให้นมบุตรมากที่สุด ระดับค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.25  
ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ รูปแบบ C ลักษณะเป็นชุดเสื้อคลุมยาว คอกลม แขนสั้น  
มีความสะดวกสบายในการสวมใส่ การอำนวยความสะดวกสำหรับการให้นมบุตร ระดับค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.97  
ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และสุดท้ายเป็นรูปแบบ A ลักษณะเป็นเสื้อป้ายหน้า แขนสั้นกับกระโปรงป้าย  
ผูกเอว มีความสะดวกสบายในการสวมใส่ การอำนวยความสะดวกสำหรับการให้นมบุตร ระดับค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.90  
ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ



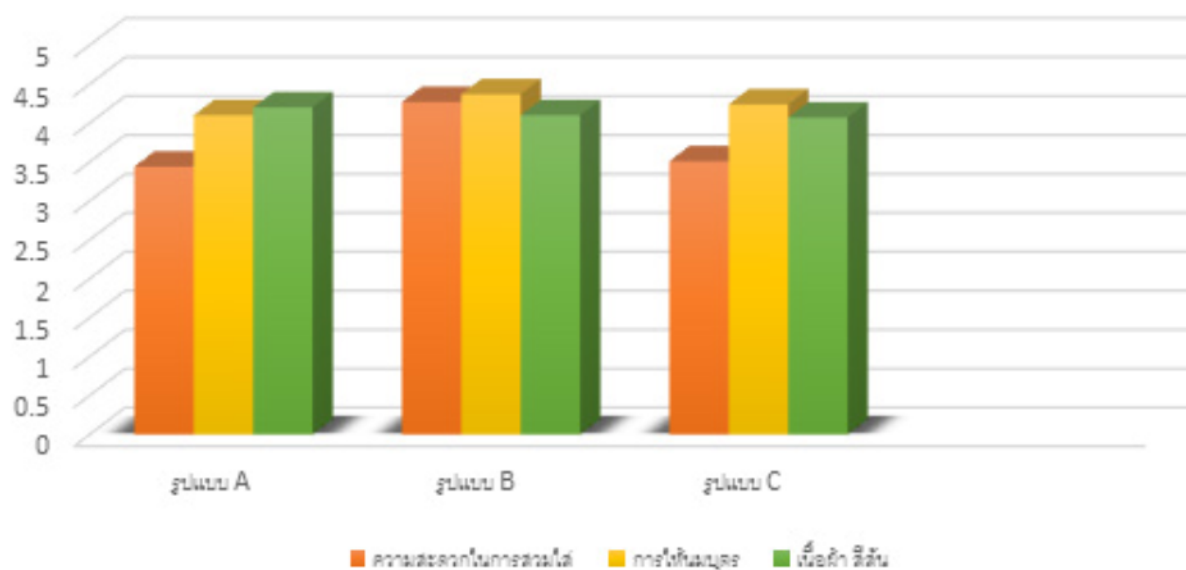
สรุปผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ป่วยหลังคลอดบุตร ที่มีต่อรูปแบบเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดรูปแบบใหม่ ทั้ง 3 รูปแบบ จำแนกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านความสะดวกสบายในการสวมใส่ 2) ด้านความสะดวกของตำแหน่งการเปิด - ปิด สำหรับการให้นมบุตร 3) ด้านเนื้อผ้าและสีสันทัน ดังตารางที่ 1 และตารางภาพที่ 1 ดังนี้

**ตารางที่ 1** ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ป่วยหลังคลอดบุตร ที่มีต่อเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตรในภาพรวม ทั้ง 3 รูปแบบ ดังนี้

ลำดับที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ		การแปรผล
		ค่าเฉลี่ย ( $\bar{x}$ )	S.D.	
1	เสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอด รูปแบบ A	3.90	0.62	มาก
2	เสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอด รูปแบบ B	4.25	0.72	มากที่สุด
3	เสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอด รูปแบบ C	3.97	0.64	มาก
รวมทุกแบบ		4.04	0.50	มากที่สุด

**ตารางภาพที่ 1** ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ป่วยหลังคลอดบุตร ที่มีต่อเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตร จำแนกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านความสะดวกสบายในการสวมใส่ 2) ด้านความสะดวกของตำแหน่งการเปิด - ปิด สำหรับการให้นมบุตร 3) ด้านเนื้อผ้าและสีสันทัน ดังนี้

### ผลประเมินความพึงพอใจ



ตารางภาพที่ 1 ผลการประเมินความพึงพอใจ

(© Jiratchaya Wanchan 20/09/2019)

ดังนั้น จากผลการประเมินสรุปได้ว่า รูปแบบเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตร ทั้ง 3 รูปแบบ มีค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจ ทั้ง 3 ด้าน ระดับคะแนนโดยรวมอยู่ที่ 4.04 สรุปได้ว่า เสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตร ทั้ง 3 รูปแบบ มีความเหมาะสมสำหรับผู้ป่วยหลังคลอดบุตร เนื่องจากรูปแบบของเสื้อผ้าผู้ป่วยทั้ง 3 รูปแบบ สามารถตอบสนองตามความต้องการของผู้ป่วยหลังคลอดได้ ทั้งด้านความสะดวกสบายในการสวมใส่ และการให้นมบุตร โดยเฉพาะเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตร ทั้ง 3 รูปแบบ มีตำแหน่งเปิด-ปิดในการให้นมบุตร สามารถอำนวยความสะดวกสำหรับผู้ป่วยหลังคลอดบุตร สำหรับการให้นมบุตรได้ดี

## อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถอภิปรายได้ ดังนี้ ผลการวิจัยพบว่าผู้ป่วยหลังคลอดบุตร ในแผนกสูติรีเวช โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ มีความพึงพอใจต่อการพัฒนารูปแบบเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตรรูปแบบใหม่มากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับเสื้อผ้าผู้ป่วยรูปแบบเดิม ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนน ความพึงพอใจของผู้ป่วยหลังคลอดบุตร ที่มีต่อเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตรรูปแบบใหม่ ทั้ง 3 รูปแบบ มีความพึงพอใจเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตร รูปแบบ B ด้านความสะดวกในการสวมใส่ ด้านความอำนวยความสะดวกสำหรับการให้นมบุตร ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ส่วนด้านเนื้อผ้า สี สัน อยู่ในระดับมาก รวมกันทั้ง 3 ด้าน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ดังนั้น เสื้อผ้าผู้ป่วยรูปแบบ B จึงเป็นรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับผู้ป่วยหลังคลอดบุตรมากที่สุด

## ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากการพัฒนาเสื้อผ้าสำหรับผู้ป่วยหลังคลอดบุตร ในแผนกสูติรีเวช โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ พบว่า ผู้ป่วยหลังคลอดบุตร มีความพึงพอใจต่อรูปแบบเสื้อผ้าผู้ป่วยในรูปแบบใหม่ ที่สามารถอำนวยความสะดวกในการสวมใส่และการให้นมบุตรได้ดี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อสร้างประโยชน์ทางการอำนวยความสะดวกผู้ป่วยในโรงพยาบาล ดังนี้

1. ควรพัฒนาด้านการออกแบบเสื้อผ้าที่มีประโยชน์การใช้สอย (Function) แบบใหม่ ๆ สามารถพัฒนารูปแบบการใช้งานของเสื้อผ้าผู้ป่วยหลังคลอดบุตรให้มีความสะดวกสบายในด้านการสวมใส่และการให้นมบุตร
2. ควรพัฒนาด้านรูปแบบเสื้อผ้าสำหรับผู้ป่วยหลังคลอดบุตร เพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้งานด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การดูแลแผลหลังคลอดบุตร การใช้อุปกรณ์ทางการแพทย์ในแผนกสูติรีเวช

## กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาเสื้อผ้าสำหรับผู้ป่วยหลังคลอดบุตร ได้รับทุนอุดหนุนจากกองทุนวิจัยมหาวิทยาลัย-  
ธรรมศาสตร์ งานวิจัยนี้จะไม่สำเร็จล่วงได้ตามวัตถุประสงค์ หากไม่ได้รับความอนุเคราะห์จาก  
รองศาสตราจารย์นายแพทย์พฤษ ต่ออุดม ผู้อำนวยการโรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ ที่อนุญาตให้  
ดำเนินการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ หัวหน้าพยาบาล พยาบาล เจ้าหน้าที่ในแผนกสูติรีเวช และกลุ่มอาสาสมัคร  
ทุกคนที่สละเวลาให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งเป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัย จึงขอกราบขอบพระคุณ  
ทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

## References

---

- Angkhasuwaphla, N. “Kānlīang Lūk Yāng Chān Chalāt. [Smart breastfeeding smart citizens].” The 4<sup>th</sup> National Breastfeeding Conference, Miracle Grand Convention Hotel, June 5, 2013.
- Baby gooroo. “Breastfeeding positions and latch.” (picture). Accessed November 29, 2018. <https://babygooroo.com/articles/breastfeeding-positions-latch>.
- Chaowadi, J. “Sinlapa Kap Sūraphā Læ Kān Tāngkāi. [Art and Clothing].” Human CMU. Accessed March 8, 2019. <http://www.human.cmu.ac.th/home/hc/ebook/006103/lesson8/05.htm>.
- Chawanpaiboon, S. and Chawanpaiboon, W. *Sīsip Sapdā Phattha nākhankhunnaphāp*. [40 weeks develop a quality pregnancy]. 11<sup>th</sup> ed. Bangkok: Plan publishing, 2003.
- Faul, F., Erdfelder, E., Lang, A.-G., and Buchner, A. “G\*Power 3: A flexible statistical power analysis program for the social, behavioral, and biomedical sciences.” *Behavior Research Methods* 39, no. 2 (May 2007) :175 - 191. Accessed March 8, 2019. <https://link.springer.com/article/10.3758/BF03193146>.
- Godfrey, J.R. and Lawrence, R.A. “Toward optimal health: The maternal benefits of breastfeeding.” *Journal of Women’s Health* 19, no. 19 (September 2010): 1597 - 1602. Accessed March 8, 2019. <https://www.liebertpub.com/doi/10.1089/jwh.2010.2290>.
- Intharaphasuead, S. *Khūmīr Tang Khan Læ Trīam Khlōt*. [Pregnancy and Birthing Guide]. Nonthaburi: Rakluke Family Group Company Limited, 2004: 302 - 304.
- Phonasa, S. *Kānchatkān Sinkhā Sūraphā*. [Apparel Merchandising Management]. Bangkok: Saitan, 2003: 196 - 199.
- Sawasdivorn, S. “Sathānakān Kānlīang Lūk Dūai Nom Mæ Nai Prathēt Thai. [Breastfeeding Situation in Thailand].” The 4<sup>th</sup> National Breastfeeding Conference, Miracle Grand Convention Hotel, June 6, 2013.

Sinsuksai, N. “Nayōbāi Sathānakān Læ Nǎonōm Khōng Kānlīang Lūk Dūai Nom Mǎe. [Breastfeeding Policies, Situations and Trends].” 3<sup>rd</sup> ed., In *Breastfeeding*, edited by Wijitsukhon, K., Sǎengphōm, P., Watthāyu, N., Rūrangchiratsathīan, S. and Phayakkharūrang, S. Bangkok: Preone, 2012: 21 – 31.

World Health Organization. “World Breastfeeding Week Breast Feeding Counselling.” World Health Organization. Accessed September 20, 2019. [http://who.int/mediacentre/events/annual/world\\_breastfeeding\\_week/en](http://who.int/mediacentre/events/annual/world_breastfeeding_week/en).